

Persbericht

Onderwerp

Publicatie CTIVD toezichtsrapport nr. 58:
Over de uitvoering van inzageverzoeken bestuurlijke
aangelegenheden door de AIVD en de MIVD (Wiv 2002)

Datum

12 juni 2018

De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) geven doorgaans de gegevens vrij die zij behoren vrij te geven bij de afhandeling van verzoeken van burgers en organisaties om inzage in gegevens over bestuurlijke aangelegenheden. Een beperkt aantal gegevens is ten onrechte niet vrijgegeven. Daarnaast zijn er procedurele tekortkomingen die hebben geleid tot onrechtmatigheden. Dat concludeert de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) in haar vandaag verschenen toezichtsrapport nr. 58 over de uitvoering van inzageverzoeken bestuurlijke aangelegenheden door de AIVD en de MIVD. De CTIVD heeft ook enkele adviezen gegeven om meer openheid in het inzageproces te bevorderen.

De CTIVD heeft onderzoek verricht naar inzagebesluiten in de periode juni 2016 tot juni 2017 (AIVD) en januari 2016 tot juni 2017 (MIVD). In de meeste gevallen gaven de AIVD en de MIVD inhoudelijk op een rechtmatige wijze uitvoering aan het inzagerecht bij bestuurlijke aangelegenheden. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om verzoeken kennis te nemen van gegevens gerelateerd aan intern beleid (besluitvorming), activiteiten (tapstatistieken), gebeurtenissen (internationale conferentie gehouden in Nederland) of een organisatie (een voormalige politieke partij of belangengroep). De beide diensten proberen in de complexiteit van het beoordelingsproces maatwerk te leveren. Van een restrictieve opstelling daarbij is in het algemeen geen sprake.

Een beperkte hoeveelheid gegevens over bestuurlijke aangelegenheden is ten onrechte niet vrijgegeven. De AIVD hanteerde daarbij onder meer een te brede interpretatie van weigeringsgronden als 'bronbescherming' en beoordeelde bepaalde gegevens ten onrechte 'niet van toepassing op het inzageverzoek'. De MIVD paste in enkele gevallen de weigeringsgronden 'bronbescherming' en 'schade aan internationale betrekkingen' onjuist toe. Ook weigerde de MIVD de vrijgave van een openbaar document. De weigering de desbetreffende gegevens vrij te geven is in deze gevallen onrechtmatig. De inzageverzoeken m.b.t. deze gegevens dienen opnieuw te worden beoordeeld.

Hoewel de AIVD en de MIVD zorgvuldigheid nastreven, is sprake van procedurele tekortkomingen. Beide diensten overschrijden de wettelijke termijn voor de afhandeling van inzageverzoeken structureel. De MIVD voldoet bovendien niet aan de wettelijke verplichting bij overschrijding van de termijn aan de verzoeker een verdagingsbrief te sturen. Deze

Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

tekortkomingen zijn onrechtmatig. Bij de MIVD was verder sprake van een onzorgvuldigheden in het werkproces, doordat de interne verslaglegging van weigeringsgronden, besluitvorming en naslag in individuele inzageverzoeken ontoereikend was. Voor beide diensten geldt dat zij moeten werken aan een deugdelijke motivering van inzagebesluiten; één die is toegesneden op de toegepaste wettelijke weigeringsgronden voor inzage.

De CTIVD doet in haar rapport aanbevelingen om verdere onrechtmatigheden te voorkomen. Ook geeft zij de betrokken ministers adviezen om verdere invulling te geven aan het belang van transparantie in het inzagerecht en zo tegemoet te komen aan behoeften en verwachtingen in de samenleving. Deze adviezen zijn gericht op betere communicatie met verzoekers, hulp bij het effectiever formuleren van inzageverzoeken en actieve openbaarmaking van gegevens.